

ההקדש להיות שדה אחוזה לכשימות אביו, ללמד: שמשמת אביו אין בה דין שדה מקנה, אלא שדה אחוזה.

שדה מקנה שהקדישה הלוקח אינה⁽³⁹⁾ יוצאה לכהנים ביובל, שאין אדם⁽⁴⁰⁾ מקדיש⁽⁴¹⁾ דבר שאינו שלו לאחר היובל, שהרי שדה זו לא היתה שלו אלא עד היובל, שביובל חוזרת למוכרו לו, שהוא בעל האחוזה.

הכהנים והלויים מקדישין שדה בערי הלויים שקיבלו בארץ לעולם, וגואלין הכהנים והלויים שדה שבעריהם לעולם, בין לפני

היובל בין לאחר היובל וחוזרת להיות להם שדה אחוזה, שנאמר: "גאולת עולם תהיה ללויים".

גמרא:

תנו רבנן: מנין ללוקח שדה מאביו, "והקדישה ואח"כ מת אביו", מנין שתהא לפניו מעכשיו כשדה אחוזה? תלמוד לומר: "ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו יקדיש וגו'" דין שדה מקנה יש לה, ודורשים: שדה שאינה ראויה בשעת הקדש להיות שדה אחוזה יש לה דין שדה מקנה,

חוזרת ביובל לבעלים. אך לא הזכיר רש"י שגם כשפדאה המקדיש חוזרת לבעלים ביובל. וביאר המשנה למלך שבאופן הזה פשוט, כיון שהיא ביד הקונה עצמו היא חוזרת לבעלים ואינה יוצאת לכהנים, ולא הוצרך רש"י להזכיר זאת.

40. ביאר התוספות יום טוב שאף על פי שזה פסוק מפורש, מכל מקום כותבת על זה המשנה טעם שאין אדם מקדיש וכו' כי יש מכך נפקא מינה.

כי בפסוק מדובר רק שכשפודה המקדיש אינה יוצאת לכהנים ביובל, ואומרת המשנה שהטעם הוא משום שאין אדם מקדיש וכו', וממילא הוא הדין כשפדאה אחר או שלא נפדתה כלל גם כן חוזרת ביובל לבעלים ואינה יוצאת לכהנים.

41. הגרי"ז דייק מזה, שבעצם גם שדה מקנה היא בכלל הדין שיוצאת הקרקע ביובל לכהנים, ורק משום שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו היא חוזרת לבעלים ביובל.

אמנם המנחת חינוך [שנה ט] כתב, שהקונה

אחוזה ושדה מקנה, ששדה אחוזה יוצאת לכהנים ושדה מקנה חוזרת לבעלים הראשונים. ואם כן, מובנים דברי רבי יהודה ורבי שמעון, כיון שראויה להיות שדה אחוזה יש לה כבר בשעת ההקדש שם שדה אחוזה ובוה תלוי היציאה לכהנים ביובל.

39. כתבו התוספות, שמשמע בפשטות ששדה מקנה שחוזרת לבעלים ביובל זה רק כשנפדתה מההקדש, אבל כשהיא ביד ההקדש אינה חוזרת לבעלים ביובל.

ובביאור סברת התוספות לחלק שמהקדש לא תחזור לבעלים, כתב המשנה למלך [פ"ד מערכין הכ"ו] שזה משום שאין הקדש יוצא בלא פדיון, וכמבואר בגמרא בפרק תשיעי לגבי הקדש בן לוי שאינו יוצא מההקדש מהטעם שאין הקדש יוצא בלי פדיון. אך תמה המשנה למלך שכאן לא יועיל הטעם הזה כנגד הסברא שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו.

ושוב הביאו התוספות רש"י בחומש פירש ששדה מקנה יוצאת ביובל גם מיד ההקדש וחוזרת לבעלים בחנם, ורש"י שם בחומש הזכיר שבין אם פדאה אחר בין אם היא ביד הגזבר